

מבוא

המגזר השלישי בישראל הוא מן הגדולים בעולם ומדורג במקום הרביעי. משקל הפעילות הכלכלית של המגזר השלישי בישראל מסתכם בעשירית מהפעילות הכלכלית הכוללת במשק (גדרון, בר, כץ, 2007). עם זאת, נראה אסטרטגיות גיוס הכספים של מרבית העמותות המשתייכות למגזר השלישי בישראל אינן מפותחות דיו ואינן מותאמות להלך הרוח של המאה העשרים ואחת (כץ, 2008).

עבודה זו בוחנת את אסטרטגיות גיוס הכספים של עמותת "עזרה ותקווה", עמותה עירונית מנתניה, הקיימת מאז שנת 1983 ונועדה לתת עזרה במזון ובחינוך למשפחות, כמקרה בוחן לאסטרטגיות של גיוס כספים של המגזר השלישי בישראל. למרות פעילותה המגוונת של העמותה והוותק שלה, העמותה מתקשה בגיוס כספים, המגיע בעיקר מהשוק הפרטי, מקרן פילנתרופית ומאגף הרווחה של עיריית נתניה. הדבר פוגע בעיקר ביכולת של העמותה להרחיב את פעילותה וזאת למרות הדרישה הקיימת בעקבות גל העלייה האחרון של יהודים מצרפת, אשר התיישבו בעיר נתניה.

העמותה מרכזת את גיוס הכספים שלה בשני מועדים בשנה: בחג ראש השנה ובחג הפסח. גיוס הכספים נעשה על ידי חברי העמותה, כאשר 60% מהתקציב מובטח על ידי קרן שטיימץ התומכת בעמותה. בחינה של פעילות העמותה מצביעה על גיוס הכספים כחוליה החלשה בארגון, הנובעת העדר מוחלט של אסטרטגיה לגיוס כספים.

על בסיס ספרות מחקרית הבוחנת אסטרטגיות לגיוס כספים במגזר השלישי ועל בסיס ניתוח פעילותה של עמותת "עזרה ותקווה" באמצעות ראיונות שקיימתי עם פעילים בעמותה, אנתח את המצב הנוכחי של גיוס הכספים על ידי חברי העמותה ואציע דרכים לטייב את גיוס הכספים, על מנת להבטיח את המשך קיום הפעילות של הארגון ואף את התרחבותו.

אסטרטגיות גיוס כספים- סקירת ספרות

עמותת "עזרה ותקווה" פועלת בנתניה מאז שנת 1983 והיא משתייכת לארגוני רווחה במגזר השלישי. העמותה הוקמה בעקבות פניות של משפחות שנקלעו למצוקה כלכלית קשה בבקשה לעזרה במצרכי מזון בסיסיים לבני ביתם. העמותה הפועלת 33 שנה ברציפות, חרטה על דגלה לעזור למשפחות נחלשות ולמנוע רעב ועוני מילדים בנתניה ומאידך לעודד ולחזק רכישת השכלה לילדי המשפחות הנתמכות מתוך מחשבה שהשכלה תסייע לילדים אלה לפרוץ את מעגל המצוקה בהם חיים.

העמותה עובדת בשיתוף פעולה עם אגף הרווחה העירוני ומקבלת דרכו את משפחות הנזקקים, לאחר בחינה ובדיקה את עיקר הפניות ומסייעת להם במזון ובחינוך. העמותה שמה דגש על ילדים ובני נוער בתחום החינוך, עזרה בקניית ציוד בית ספר, הקמת 7 מועדוניות יום לאחר שעות הלימודים, עזרה במימון לימודים באקדמיה, משפחה מאמצת משפחה- ממומן על ידי משפחות עמידות בארץ ומחוץ לארץ, משפחה מאמצת תורמת למשפחה הנזקקת. העמותה מתקיימת מתרומות בלבד ואינה נתמכת על ידי המדינה. את התרומות מגייסים חברי העמותה בקרב אנשי עסקים וחברות כלכליות בנתניה בפרט ובארץ בכלל 50% מהתרומות הן על ידי נשיאת העמותה התנדבותי בלבד, המתנדבים הם סטודנטים, תלמידי תיכון שיש להם מחויבות אישית במסגרת הלימודים ובנוסף יש מתנדבים לא קבועים לדוגמה משלחת של קבוצת נערים מצרפת שמגיעים לנתניה ובמסגרת הסיור שלהם בנתניה הם מתנדבים בעמותה פעם בשבוע בתקופת השהות שלהם בארץ. צוות העובדים בעמותה הוא מאוד מצומצם, ומורכב מיו"ר העמותה, אחראית על תחום החינוך ומנהלת חשבונות.

מטרת העבודה היא לבחון את דרכי גיוס הכספים של עמותת "עזרה ותקווה" בנתניה, אסטרטגיות הפעולה שלהן בכדי לגייס את הכספים וכמובן הדרכים הללו הם יקבעו את טיוב גיוס הכספים ושמירה על המשך הפעילות של העמותה. הזמנים העיקריים לגיוס הכסף הוא בחגים כמו ראש השנה ופסח. לפי פעילי העמותה, הקושי בתרומות וגיוס כספים הוא גדול משום שתמיד צריך לחפש אחרי תורמים וקרנות שונים בכדי שהעמותה תוכל להמשיך ולממש את החזון.